

Kofi Annan, amb el president iraquí Saddam Hussein el passat 22 de febrer a Bagdad. El secretari general de les Nacions Unides ha emergit com un diplomàtic competent que no ha dubtat a entrar a la gola del llop per evitar el conflicte.

Les lliçons d'una guerra inexistent

La mediació del secretari general de l'ONU ha evitat finalment que es posés en marxa l'espectacular maquinària bèl·lica que els EUA havien desplegat al Golf. Han estat uns preparatius que han fet palès l'esquerdament del lideratge del gegant americà.

Finalment, no hi ha hagut guerra. La visita del secretari general de les Nacions Unides, Kofi Annan, a Bagdad va evitar una guerra que ja tenia hora d'inici. A diferència de 1990, els Estats Units no van aconseguir formar una coalició internacional ni despertar l'entusiasme generalitzat en el seu desig d'esbatussar Saddam Hussein. En l'hora de les conclusions, quan les espases encara estan en alt, l'única superpotència va poder comprovar que les coses han canviat bastant en set anys, entre elles el lideratge que va assumir

després de l'esfonsament de la Unió Soviètica i que la guerra del Golf no va fer més que confirmar s'ha començat a esquerdar.

La gira de la secretària d'estat nord-americana, Madeleine Albright, per les capitals europees i àrabs va ser en va. L'activa diplomàtica es va trobar amb l'oposició frontal de França i les reticències dels països àrabs. Els francesos defensaren des del primer moment de la crisi una sortida negociada. El primer ministre socialista Jospin, envià un emissari a Bagdad mentre que el president, el conser-

vador Chirac, va rebre a París el cap de la diplomàcia iraquiana, Mohamed Said al-Sahaf. "Hi ha una harmonia entre Chirac i el ministre d'Afers Estrangers", destacà el diari *Le Monde*. En efecte, Jospin i Chirac semblaven del mateix partit, com si haguessin superat les diferències de la cohabitació, per encapçalar el front dels qui s'oposaven a l'aventura dels EUA.

L'esforç diplomàtic francès va ser destacat pels editorials de premsa, que explicaven que era l'únic país occidental que s'havia implicat en la crisi. Els francesos

argumentaven que un noble fi els induïa a defensar les negociacions i rebutjaven les tesis dels qui mencionaven els interessos comercials amb l'Iraq i els llaços personals de molts socialistes amb Saddam. Tanta generositat embafava perquè París havia trobat un motiu per mostrar les distàncies amb els EUA i confirmar-se davant els aliats àrabs com una potència que es feia respectar.

Quan França apostava per la mediació del secretari general Annan, els altres països comunitaris ja havien beneït, la majoria a contracor, la guerra. Els primers ministres Romano Prodi, José María Aznar i Helmut Kohl havien dit que sí, però sense l'entusiasme de Tony Blair, que va fer el que tothom espera del Regne Unit: sotmetre's a la política exterior nord-americana. Europa, novament, es va mostrar dividida, sense capacitat per oposar-se a Washington. "La política exterior i de seguretat comunitària és una realitat retòrica", va proclamar Karsten Voigt, portaveu dels socialdemòcrates alemanys.

Clinton podia esperar-se una oposició francesa, però el que no va empassar-se va ser el rebuig àrab a la intervenció. Només l'emirat de Kuwait i el sultanat d'Oman van respondre de manera favorable als interessos dels Estats Units. L'Aràbia Saudita es va negar a rebre avions quan el 1990 es van establir en el seu territori més de 200.000 soldats nord-americans. Un altre aliat, Egipte, també es va mostrar contrari a la intervenció. Fins i tot Turquia, membre de l'Aliança Atlàntica i amb un lobby en l'exèrcit que destaca pel seu pro-americanisme, va dir que no podia participar en la guerra.

Tots tenien un grapat de raons per no donar suport a Clinton. La més important, "el sentiment antiame ricà profund entre els àrabs", com va declarar un polític també àrab. Set anys havien estat suficients per veure que els Estats Units continuaven aplicant a la regió la tradicional política de les dues mesures. Es pressionava l'Iraq perquè obedi les resolucions de l'ONU mentre que Israel es to rejava tots els textos internacionals

UNA REGIÓ DE GRAN INESTABILITAT.

Base militar americana	ZONES D'EXCLUSIÓ AÈRIA ESTABLERTES PER:
Zona de poblament kurd	EUA, Regne Unit i França
Zona controlada pel PDK (Partit Democràtic del Kurdistan)	EUA i Regne Unit
Zona controlada per l'UPK (Unió del Poble Kurd)	Paral·lel 36
Zona controlada pel MIK (Moviment Islamista Kurd)	Paral·lel 32
Palaus presidencials (tres a Bagdad i dos a Takrit)	Carretera

CRONOLOGIA

1958: Cop d'estat del general Kasem.

1963: Cop d'estat militar amb l'ajut del Partit Baas. Kasem és executat.

1975: Acord Iraq-Iran sobre el Kurdistan.

Juliol de 1979: Saddam Hussein és elegit president.

Setembre de 1980: Inici de la guerra Iran-Irak.

Agost de 1988: Fi de la guerra Iran-Iraq.

2 d'agost de 1990: L'exèrcit iraquità envaeix Kuwait.

17 de gener de 1991: Els EUA inicien l'operació "Tempesta del desert", amb el suport de tot el Consell de Seguretat de l'ONU.

17 de juny de 1991: L'ONU ordena a Saddam Hussein l'eliminació de les armes de destrucció massiva.

8 d'agost de 1995: El general Hussein Kamal fuig de l'Iraq i fa públic que a Bagdad hi ha armes químiques i biològiques.

20 de maig de 1996: La resolució 986 de l'ONU, coneguda com "petroli per aliments", permet a l'Iraq vendre dos mil milions de dòlars de cru cada sis mesos.

31 d'agost de 1996: L'exèrcit iraquità, davant la passivitat dels EUA, creua la zona d'exclusió aèria al nord del país per ajudar els kurds del PDK contra els kurds de la Unió Patriòtica del Kurdistan (UPK).

13 de novembre de 1997: Les autoritats de Bagdad expulsen els americans de la missió de l'ONU que controla el desarmament de l'Iraq (UNSCOM). Els altres inspectors també es retiren. S'intensifica la presència militar anglesa i dels EUA a la zona del Golf Pèrsic.

Fonts: COURIER INTERNATIONAL, QUID, LE MONDE DIPLOMATIQUE.

Cervells petits

Sajid és un cas paradigmàtic dels mals que asfixien el poble iraquí. Durant una setmana va ser el nostre xofer a Bagdad i m'ha deixat clavada una sentència que no oblidaré. Parlàvem, tot sopant, de l'Iraq i intentava que ens donés la seva opinió sobre l'allau de conflictes en què els havia ficat Saddam Hussein des que va arribar a la presidència el 1979 i va atacar l'Iran, ja l'any següent.

Arribats a un punt determinat, la invasió de Kuwait en concret, Sajid va decidir d'acabar la conversa i, tot convençut, mirant-me els ulls, va deixar anar: "El meu cervell és petit. Les grans decisions només caben en el cap del nostre president

Saddam Hussein. Ell sap què és millor per a l'Iraq". Sajid és enginyer tècnic i ha passat quatre anys dels trenta-tres que en té en una facultat. És veterà de guerra, però es dedica a fer el taxi perquè, amb set anys de sancions de l'ONU, la inflació iraquiana del 3.000% li ha deixat un sou mensual inferior a les mil pessetes.

L'Iraq de Saddam Hussein és un país blocat sobretot per la por. Doblement atemorit: en primer lloc per l'empobriment galopant degut al bloqueig de l'ONU, que probablement és el més ferri que mai hagi decretat aquest organisme internacional. Però, a més, es troben sotmesos a un règim policíac i corrupte que les sancions internacionals no solament no han doblegat, ans l'han reforçat, perquè ha pogut apel·lar a l'orgull nacional.

Saddam Hussein ha aconseguit d'imposar a l'interior que l'acord amb l'ONU fos una victòria personal seva. Va rebre la visita de Kofi Annan en un dels palaus que havia tancat abans als inspectors del desarmament. Ha aconseguit d'aturar, de moment, un nou atac nord-americà. I ha pogut arrencar una certa solidaritat dels

països àrabs, cansats de l'actitud de Washington, que aplica insistentment dues mesures diferents al Pròxim Orient, segons que sigui un país àrab o Israel qui incompleixi les resolucions de l'ONU.

L'actitud occidental cap el conflicte àrabo-israelià ha de canviar si es vol evitar un escalada a curt termini. Senzillament no es pot mantenir per més temps aquesta hegemonia nord-americana tan

Manifestació antiamericana recent a l'Iraq. L'actitud dels EUA ha enfortit el cabdillisme de Saddam.

ARXIU / EFE

poc equilibrada a favor d'Israel. La pressió constant sobre els països àrabs deixa les mans lliures a qualsevol govern israelià, fins i tot al de l'actual Benyamin Netanyahu, que no ha cessat en prop de dos anys de vida de posar càrregues de

profunditat a un procés de pau que ja va néixer feble. Aquesta negligència occidental no fa més que revitalitzar l'altre bàndol i donar arguments a tota mena de grups fonamentalistes i a personatges megalòmans i tirànics com Saddam Hussein que intenten justificar els seus crims dins d'un clima d'enfrontament contra els Estats Units, Israel i en general el món occidental.

S'ha de tenir en compte que Saddam no té davant seu una opinió pública formada, tal com s'entén a Occident. A l'Iraq qualsevol dissidència es paga amb l'exili, la presó o la mort. Les normes del règim s'aprenen des de ben petit. Un dels espectacles més lamentables que he vist aquests dies són les classes en una escola dels suburbis de Bagdad. Per tot l'edifici els retrats dels rais es tocaven els uns als altres. Saddam, evidentment, presidia cadascuna de les aules míseres en què els nens havien de cantar himnes a la seva salut abans de la classe. Resulta depriment de pensar en el futur d'aquests infants, perquè realment ja els han començat a fer el cervell petit. **Joan Roura**

i posava el dirigent palestí, Iasser Arafat, contra les cordes.

La frustració i humiliació àrabs, aguditzades amb la guerra del Golf, són evidents. Ara no es tractava de punir un país que havia envaït un altre país germà, sinó que es volia bombardejar un poble desfet després de set anys de sancions. Saddam, abans percebut com una amenaça per les monarquies petrolíferes, ara era vist com un estadista inofensiu que intentava sobreviure. Els iraquians eren presentats, interessadament, com a víctimes de les urgents necessitats bèl·liques de Clinton i de la follia de Saddam.

Les raons geoestratègiques també eren de pes. Els països àrabs temien que l'afebliment de l'Iraq trenqués l'equilibri que hi ha entre Bagdad, Ankara i Teheran. I l'Iraq és l'única potència regional àrab enfront de dos països disposats a menjar-se el pastís iraquí. Turquia temia les conseqüències del desmembrament iraquí sobre el Kurdistan, on es refugiaven els guerrillers del PKK amb el suport d'Iran. Síria, que va participar en la coalició anterior, s'havia acostat a Bagdad en els últims anys i temia que l'aliança entre Turquia i Israel trasbalsés la regió.

Israel, a favor de la guerra. Israel era l'únic que defensava la guerra, perquè en treia profit. La història de la població davant l'amenaça de bombardejar amb míssils Scud i la resposta contundent del primer ministre, Benjamin Netanyahu, permetien guanyar temps en la qüestió palestina. Mentre l'Iraq sigui el centre de la notícia, l'acord de pau amb els palestins passarà a un segon pla i la pressió s'accentuarà sobre Arafat. El president de l'Autoritat Nacional Palestina es trobava atrapat entre els seus compromisos de moderació amb Washington i les pressions del carrer, que considera Saddam un heroi perquè s'oposa als EUA. Arafat, que és gat vell, va actuar amb prudència, perquè la seva feblesa és, en part, una conseqüència del greu error de fa set anys, quan va donar suport a Saddam.

Rússia també va intentar la mediació, com ho féu en la guerra del

Golf, però es va veure superada pel dinamisme de França. Moscou va manifestar les seves distàncies amb Washington, com volent dir que s'havia acabat el temps en què només anava de la mà dels nord-americans. Eclipsat Borís Ieltsin per l'estat de salut i la pèrdua de facultats mentals, Evgueni Primakov va demostrar que Rússia vol tornar a ser respectada en l'escena internacional. Primakov, que parla àrab i coneix Saddam de l'època soviètica, també pensava en les raons econòmiques. Rússia sempre ha tingut influència sobre l'Iraq, l'Iran i Afganistan, però també vol recuperar els 17.000 milions de dòlars que li deu Bagdad. Un deute que la guerra i l'embargament impedirien que pogués cobrar.

Neix l'estrella Annan. Si Clinton va sortir retrinxat de l'aventura iraquiana, el secretari general de les Nacions Unides, Kofi Annan, va emergir com un diplomàtic competent que no va dubtar a entrar a la gola del llop per evitar la guerra. Annan ha guanyat el prestigi que la majoria li negava quan va assumir la secretaria general en substitució de l'egipci Boutros Boutros Ghali. Vetat Ghali per les crítiques a Israel i la lentitud en les reformes de les Nacions Unides, Annan va ser l'únic candidat que reunia les condicions que exigien els membres del Consell de Seguretat: que fos del Sud, que parlés francès i anglès, que conegués els laberints de l'organització i no s'hagués distingit per posicions radicals. França, que ara li ha donat suport, el va acceptar amb reticències, per evitar un enfrontament amb els EUA. París, però, no estava convençut de les virtuts d'un diplomàtic que havia nascut a Ghana, a l'Àfrica anglofona. Considerava que la designació d'Annan confirmava la imparable pèrdua d'influència francesa a l'Àfrica.

L'èxit de la mediació amb Saddam li permetrà encarar amb més força la reestructuració de les Nacions Unides, reclamar el deute dels Estats Units i donar més credibilitat a una organització que sembla, des de la guerra del Golf, un instrument al servei de la políti-

ARXIU / EFE

Membres de l'equip de l'ONU encarregat d'inspeccionar els arsenals armamentístics de Saddam. Bona part de la comunitat Internacional va optar des del primer moment per una sortida negociada a aquesta crisi.

ca nord-americana. Annan pot presumir ara d'haver triomfat en el mateix escenari en què va fracassar el peruà Javier Pérez de Cuéllar. Un triomf amb matisos. Annan disposava d'un "marge de maniobra" que no tenia el peruà. El 1990-91, Pérez de Cuéllar estava totalment collat, perquè la guerra

ja no es podia parar i Saddam tampoc semblava disposat a impedir-ho. Quan el diplomàtic de Ghana li va demanar un consell, Pérez de Cuéllar li va respondre: "Ves, ves a Bagdad, però solament quan tinguis alguna cosa que negociar".

Antoni Castel

fundació
BANCAIXA

**Del 2 al 8
de març**

AGENDA

2 Dilluns Conferència

Cicle: L'empresa i la reforma laboral.

"Nueva regulación de los contratos temporales".

Tomás Sala Franco.

Catedràtic de Dret del Treball de la Universitat de València.

Sala Sorolla a les 19:30 hores.

6 Divendres Jornada

"Responsabilidad de administradores y directivos de sociedades".

Col·labora: Col·legi d'Advocats.

Inscripció, telf.: (96) 387 58 64. Sala d'Actes de 10 a 20 hores.

Exposicions

"Joyas de vidrio para vestir y experiencias artisticas en cristal".

Oficina Glorieta de Bancaja. Carrer General Tovar, 3.

Fins al 20 de març.

"Picasso, el dialogo con la cerámica".

Sala d'Exposicions.

Fins al 5 d'abril.

XXV Premi Bancaja de Pintura i Escultura.

Termini de presentació: del 14 al 30 d'abril de 1998.

Informació i bases en Fundació Bancaja. Telf.: (96) 387 58 64

CENTRE CULTURAL

Plaza de Tetuan, 23. Tel. 387 58 64. Valencia